

Universitätsbibliothek Paderborn

Medvlla Theologica

Ex Sacris Scriptvris, Conciliorvm Pontificvmqve Decretis, Et Sanctorvm Patrvm Ac Doctorum Placitis Expressa ; In qua, quidquid tum ad fidei mysteria sanè ac rectè intelligenda, & ab erroribus quibusvis secernenda, tum ad sacramenta debitè conficienda & ministranda, tum ad actiones humanas iuxta ...

Complectens ea quæ ad Sacramenta & mores pertinent

Abelly, Louis

Coloniæ Agrippinæ, 1659

III. Qua ratione peccata mortalia & venialia inter se dignosci possint.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38979

tamen potest, cum peccatum non possit in Deum referri. Alij denique probabilissimè asserunt, rationem formalem distinctivam peccati mortalis a veniali in eo consistere, quod in quolibet peccato mortali reperitur contemptus Dei vel expressus, vel tacitus seu interpretativus, quod ex plerisque scripturæ locis colligitur, in quibus conqueritur Deus se à peccatoribus sperni & contemneri, ex quo sequitur dissolutio charitatis, & amicitia, quæ inter Deum & hominem intercedit? in peccato autem veniali non reperitur, nec proinde ipsius charitatis & amicitia diuinæ dissolutio; sicut in amicitia humana leues alicui offensæ licet ipsi displiceant, non tamen vsque ad contemptum procedunt, nec proinde amicitia vinculum & unionem dissolunt.

SECTIO III.

Quaratione peccata mortalia. & venialia inter se dignosci possint.

QUAMVIS, vt sect præ diximus, certissimum sit, & scripturis apertissimè constet, peccata mortalia & venialia inter se differre? quam tamen peccata in specie, aut in indiuiduo mortalia sint, & à regno cælorum per totam æternitatem excludant? quam sint venialia & perversionem ad illud pro determinato tantum tempore impediunt, ex solo proprio & particulari iudicio certissimum est in venire, (vt cum S. Aug. lib. 21. de ciu. cap. loquamur) & periculosissimum definire.

Quia tamen ad Sacerdotis officium spectat distinguere lepram à lepra, nec iustam in pœnitentiæ Tribunalis sententiam ferre potest, nisi gravitatem, aut leuitatem illorum dignoscat? idcirco, vt in re obscurissima lucem aliquam afferamus, quasdam hic obseruationes communitè à Doctoribus receptas & à SS. patribus approbatas proponemus, quibus in quolibet casu peccatum mortale

veniali dignoscere quiuis probabiliter, & tuto poterit Ad
tam igitur distinctionem peccati mortalis & venialis fa-
cendam.

Observandum 1. quædam peccata ex genere suo mor-
talia esse; & grauem habere cum recta ratione, & lege Dei
repugnantiam, ut periurium, homicidium, &c. quædam
vero repugnantiam illam grauem cum recta ratione, &
lege Dei non habere. proindeque ex genere suo non esse
mortalia, sed tantum venialia, cuiusmodi sunt illa de qui-
bus loquitur S. Aug. serm. 4. de ant. defunct. *Quoties ali-*
quis in cibo & potu plus accipit, quam necesse sit: quoties plus lo-
quitur quam expetit: quoties pauperem importunè perueniẽ exas-
perat; & similia quam plurima, quæ ibidem enumerat Quo-
tam vero in dignoscendis huiusmodi peccatis, quæ ex
genere suo mortalia, vel venialia sunt, quiuis plerumque
proprio sensu falli & decipi posset, duæ regulæ communi-
ter à Doctoribus assignantur, secundum de qualitate cu-
iuscunque peccati ferri potest.

Prima regula ex scripturis habetur; quando scilicet sa-
cz literæ tradunt peccatum aliquod à regno Dei exclu-
dere, æterna morte peccatorem dignum efficere, inimicũ
Dei constituere; ex his, & similibus loquendi modis
statè infertur, peccatum eiusmodi ex genere suo esse mor-
tale. Et hac regula utitur S. Aug. Enchiridio cap. 78. ubi
dicit quod quædam peccata *levissima putarentur, nisi in scri-*
pturis demonstrarentur opinione graviora.

Secunda regula ex comuni Ecclesiæ & Doctorum con-
sensu desumitur; quando enim ex scripturæ terminis non
claret liquet, vtrum peccatum aliquod ex genere suo mor-
tale, vel veniale sit, videndum quid sentiant Ecclesiæ Do-
ctores: si enim vnanimi consensu doceant peccatum ali-
quod ex genere suo esse mortale, pro mortali habẽdum est
veniale, pro veniali; quod si in aliquo inter se dissen-
siant, pars probabilior & tutior, aut saltem probabilis, &
tuta eligenda est.

Observandum secundò, peccata quædam ex genere
suo

fuo mortalia, posse duobus modis fieri venialia, scilicet vel ob levitatem materiae, vel ob imperfectionem actus. Ita ex communi Doctorum sententia Nav. praesud. 9. num. 12. Vtrumque hunc modum attingit S. Aug. lib. de malis grat. cap. 38. Vbi de iustis venialiter peccantibus loquitur dicit, *Sape in levissimis, & aliquando incautis ipsis obrepere peccatum.* Hinc inferitur, furtum v. g. quod ex genere suo mortale est, ratione levitatis materiae fieri veniale, si res sumpta ablata sit vilissima & perexigui pretii: similiter iram, quae ex genere suo mortalis est, propter imperfectionem actus fieri venialem; si aliquis v. g. ex imperfecta rationis advertentia & deliberatione vindictam aliquam gravem appetat Quod ut clarius intelligatur.

Observandum 3. motus voluntatis, & aliarum potentiarum in triplici esse differentia. Alii enim sequuntur plenam & perfectam rationis advertentiam, & deliberationem: cum scilicet homo plene advertit se aliquid cogitare, appetere, aut exterius operari, quod est malum aut illicitum, & nihilominus in illa cogitatione, appetitione, aut actione persistit; tunc enim dubium non est, quin peccet mortaliter, si materia sit ad mortale peccatum sufficienti.

Alii ante omnem rationis advertentiam oriuntur, quos vocantur primo primi: cum scilicet vel ex demonis suggestionem, vel ex re aliqua in sensus exteriores incurrente, ex alia quavis dispositione naturali exoritur v. g. per aliquam cogitationem, unde voluntas, vel appetitus sensus naturaliter in propositum objectum movetur. Et hi omnes omni culpa carent, cum in hominis potestate non sit quis enim (ut loquitur S. Aug. Lib. 3. de lib. arb. c. 18. *Peccatum in eo, quod caveri nullo modo potest:* unde S. Greg. Papa in sponcione 10. ad Augustinum Anglorum Episcopum habetur cap. Sed pensandum dist. 6. expressè dicit: *Peccatum perfici, cum in delectationis motum ex deliberatione fit sensus:* cum igitur in illis motibus primo primis nullus deliberationis locus, nullus etiam erit confessionis, proinde peccato: & idem S. Aug. de motibus illicitis app

titus inferioris loquens, dicit illos absq; culpa esse, quando nullus eis præbetur consensus: at qui motibus eiusmodi primo primis nullus præbetur consensus, cura deliberationem omnem præcedant, quæ tamen iuxta doctrinam S. Thomæ 1. 2. q. 74. a. 7. ad 1. ad consensum necessario prærequiritur: ergo secundum mentem S. Augustini eulmodi motus omni culpa vacant.

Alii denique motus, quamuis perfectam rationis ad advertentiam & deliberationem antecendant, sequuntur tamen advertentiam aliquam & considerationem imperfectam adeoque fiunt cum consensu imperfecto, & (vt ita loquamur) semiplenè deliberato: qualis consensus esse solet in semidormientibus, vel etiam in vigilantibus? sed animum passione aliqua iræ, timoris, &c. perturbatum, aut aliquibus alijs cogitationibus implicatum habentibus: vt ad illius motus, v. g. delectationis qua afficiuntur malitiam plenè non advertant: & sic non nisi imperfectè & leuiter, id est; venialiter, delinquant. Ita Maior in 3. dist. 73. quæst. 14. Nav. prælud 9. num. 11. & alij communiter, quibus accedit autoritas S. Auglib. 6. cont. Iulianum cap. 9. & 10. ubi loquens de motibus inordinatis concupiscentiæ, *Sine peccato, inquit, semper essemus, donec sanaretur hoc malum (concupiscentiæ scilicet) si ei nunquam consentiremus ad malum: sed in quibus ab ipso rebellante, et si non lethali-ter, sed venialiter tamen vincimur, in his contrahimus unde quotidianè dicamus, amitte nobis debita nostra.* Ex quibus verbis habetur hominem erga motus concupiscentiæ insurgentes tripliciter se habere posse; sine peccato, si nullo modo consentiat; cum peccato lethali, si deliberatè consentiat; cum peccato lethali, si deliberatè consentiat; cum veniali, si consentiat quidem, sed imperfectè, & cum semipleña deliberatione.

Observandum 4. peccatum ex genere suo veniale, quinque; præsertim modis posse fieri mortale, ut ex iis quæ cap. præced. dicta sunt colligi potest. Primò, si fiat ex conscientia erronea arbitrante peccatum illud esse mortale, quamvis reuera non sit. Secundò si ordinatur ad aliquod

P

morta-

mortale e. g. si quis verbum otiosum dicat, ut alium indecat ad peccandum mortaliter. Tertio si in ipso peccato veniali, v. g. amore inordinato alicuius rei, finem ultimum constituat: quod fit (ut docet Tolet. Lib. 3. c. 1. 2.) cum quia ira veniale aliquē actū exequitur, ut paratus esset, si mortalis esset illū exequi. Quarto, si ex commissione deliberata alicuius peccati venialis sequatur aliquod grave scandalum quod peccator securum prouidit, aut prouidere potuit & debuit. Quinto denique, si transgressio aliqua, vel inobedientia ex se venialis, committatur ex formali contentu, legis vel legislatoris.

Quæres an ex pluribus peccatis venialibus constari possit vnum mortale. Resp. cum S. Doctore q. 88. a. 4. id fieri non posse, alias inde sequeretur contra expressam Conc. Trid. doctrinam Sess. 14. cap. 5. nos per venialia peccata excludi posse à gratia sanctificante.

Obiicies, ex multis venialibus furtis posse constitui furtum mortale: e. g. ponamus furtū viginti assium esse quantitatem ad peccatum mortale sufficientem: si quis singulis diebus unū assē accipiat, prima & secunda vice aliisq; sequentibus solum venialiter, vigesima autem mortaliter peccabit.

Resp. furtum illud vltimum esse peccatum mortale, non quod ex illo & aliis præcedentibus coalescat, & consistet mortale illud peccatum, sed quia in hoc vltimo furtum continetur expressa, vel tacita volitio simul in iustitiam retinēdi hunc vltimum assē novendecim precedentibus quæ quantitas cum ex hypothesi sufficiat ad mortale, hinc fit, ut vltimum furtum censeatur esse mortale.

Cæterum, quamuis peccata venialia quantalibet numero peccato mortali æquiponderare nunquam possint, tamen verissimum (quod docet S. Thomas) art. 3. venialia peccata, illa præsertim quæ ex deliberata voluntate committuntur eâtenus disponere ad peccatum mortale, quatenus assuefcit humana voluntas illa committere diuinæ legi in minoribus non subiici; vnde paulatim ipsius diuinæ legis iugum in maioribus & grauioribus accutiendum propensior fit, iuxta illud Eccl. 19. *Qui spernit*

madica, paulatim decidet: quo sensu rectè dixit Sanctus Augustinus serm. 244. de temp. Noli despiciere peccata tua quia parua sunt; nam & pluviarum gutta parua sunt, sed flumina implent, & arbores cum suis radicibus tollunt, Tu qui dicis, quia paruum peccatum est, velim scire quoties tale peccatum admittis, si tot paruulas plagas in corpore, & maculas aut scissuras in vestibus tuis fieri velis, cum ergo nec in corpore plagas, nec in veste scissuras vel maculas fieri acquiescis, quàm conscientia hoc facere in anima tua non metuis;

SECTIO. IV.

Vndenam specifica, vel numerica peccatorum distinctio petenda sit.

QUONIAM in Concilio Tridentino Sess. 14. cap. 5. & can. 7. definitum est, omnia & singula peccata mortalia post Baptismum commissa (quorum memoria post diligentem sui discussionem haberi potest) esse in confessione declaranda; simul etià circumstantias, quæ peccatum speciei mutant; vt poenitens hoc præstare, vel illud ad id præstandum confessarius iuuare possit; necessarium est inquirere, vndenam specifica, vel numerica peccatorum distinctio oriatur.

Atq; in primis quod spectat ad specificam peccatorum distinctionem, dicendū est, illam præsertim ex obiecto formali cuiusq; peccati desumendam esse, docet S. Tho. q. 72. a. 1. ita vt peccata illa specie inter se distincta censeantur, quorum obiecta formalia oppositionem habent cum perfectionibus moralibus specie diversis, quibus ipsa peccata priuant: cum enim peccatum formaliter consistat in priuatione rectitudinis, seu perfectionis alicuius moralis, vt sect. 1. dictum est sequitur cuiusque peccati formalem, & specificam ab altero distinctionem desumendam esse ex ratione specificæ rectitudinis illius & perfectionis qua priuat: priuationum enim specifica